

U reformi PIO sistema politički i sindikalni „zastupnici“ penzionera na suprotstavljenim stranama

Promene na dugom štalu

TEMA MESECA

Vlada Srbije krenula je u reformu penzijskog sistema i preuzeala na sebe ulogu potencijalnog krivca. Međutim, izvesno je da kakav god zakon bude donet, on neće zadovoljiti sadašnje i buduće penzionere. Penzije su i dalje za najveći broj starih višegrađenika skromne. Od 1,6 miliona penzionera, čak 60 odsto njih mesečno prima do 21.700 dinara, a gotovo 224.000 poljoprivrednih penzionera dobija manje od 90 evra.

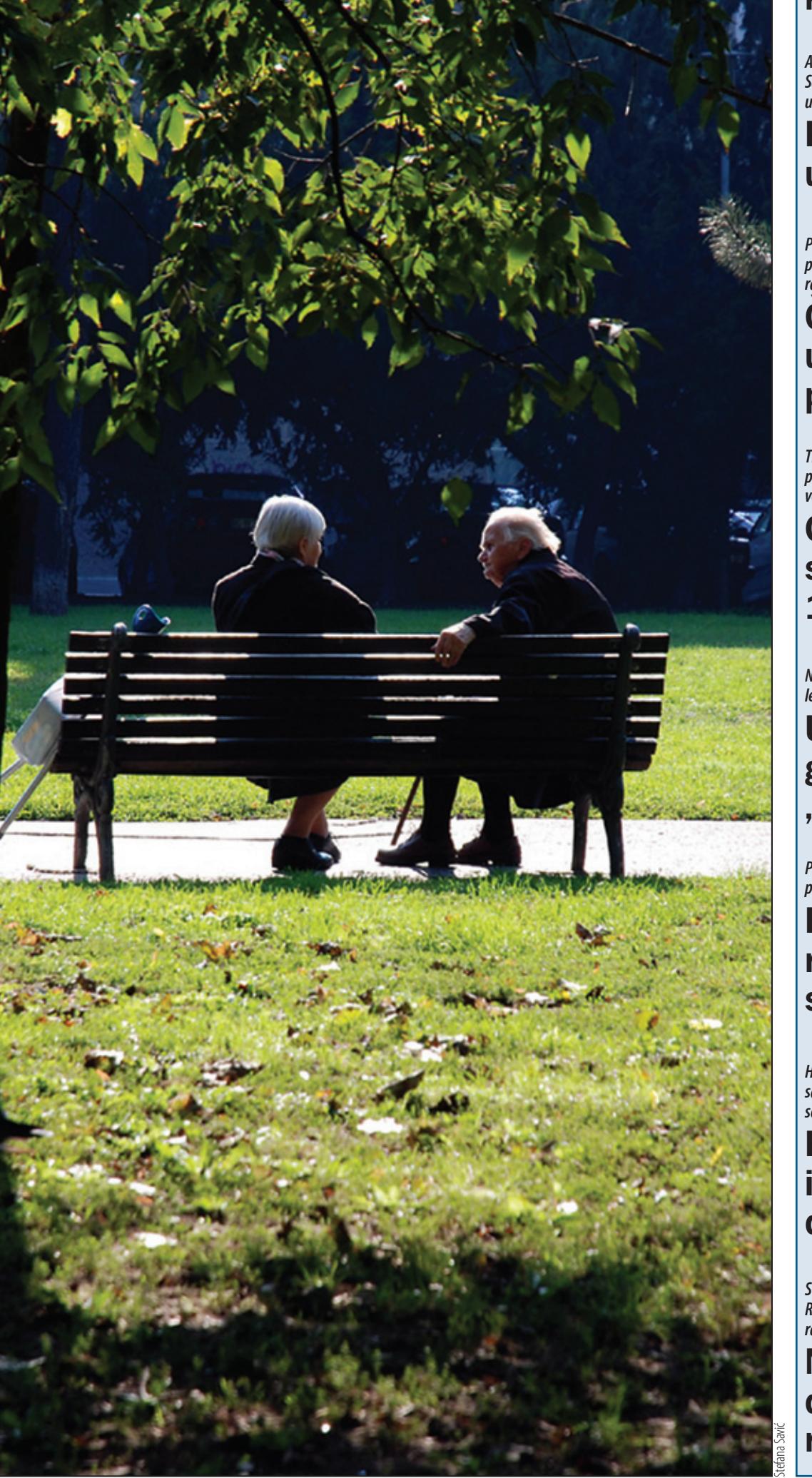
Zasad se zna da bi promene Zakona o PIO trebalo da stupe na snagu 1. januara 2011. godine, a reformom bi se za jednu deceniju obezbedio budžetska ušteda od 94,9 milijardi dinara, kaže za Forum Đuro Perić, potpredsednik UO fonda PIO. Uštede će se postići najviše smanjenjem prava na beneficirani radni staž, ali i pomeranjem starosne granice za porodičnu penziju sa 55 na 58 godina.

Sindikat insistira da se uvedu zaštitne odredbe, jer će bez njih penzije sigurno biti niže od 60 odsto prosečne plate

Ključne primedbe na postojeću verziju zakona o PIO stižu iz sindikata koji i dalje zahtevaju da penzije ne smeju da padnu ispod 60 odsto prosečne zarade. Rajko Kosanović, član Radne grupe za izmene i dopune zakona o PIO iz Samostalnog sindikata, kaže za Forum da u Nacrtu zakona postoje brojne restriktivne odredbe.

Sindikat traži da budu uvedene zaštitne odredbe, jer ako se to ne usvoji, penzije će u jednom trenutku sigurno biti niže od 60 odsto prosečne plate. Morala bi da postoje i odredba da minimalna penzija ne može da bude niža od 25 odsto prosečne zarade. Ovi predlozi sindikata nisu još usvojeni, ali Kosanović kaže da je dobio odgovor iz Ministarstva rada da će o njima biti reči u maju, tokom razgovora sa MMF-om.

Strana 4-5f

Stojan Šarić

U FOKUSU: Standard građana drastično opao, a šanse za rast praktično ne postoje

Jeftini krediti slab osnov za preživljavanje

Strana 2-3f

ANALIZA: Funkcionisanje Socijalno-ekonomskog saveta u začaranom krugu

Pretnje i blokada umesto dijaloga

Strana 2-3f

POVODOM: Neuspeli i sumnjivi privatizacije u Sremu dovele radnike u bezizlazni položaj

Čuvari fabrika u prelaznom periodu

Strana 4-5f

TRAGOM: Racionalizacija u prosveti praktično nije ni počela, a sindikati već najavljuju vruću jesen

Otpremnine samo za 184 radnika

Strana 6f

NA MARGINI: Da li su se partie krajne leve odrekle borbe za radnička prava

Udruženjem građana protiv „obznane“

Strana 6f

PREGLED: Grčkoj i još nekim zemljama prispevi računi za rasipništvo iz prošlosti

Radnici bez razumevanja za stezanje kaiša

Strana 7f

HORIZONTI: Koliko dunavska saradnja može doprineti socijalno-ekonomskom napretku

Radna mesta i razvoj kao dugoročan cilj

Strana 8f

STUDIJA SLUČAJA: Tekstilni kombinat Raška pred restrukturiranjem, radnici strijakuju gladi

Namirivanje dugova bez računa

Strana 8f

U periodu od godinu dana standard građana drastično opao, a šanse za poboljšanje praktično ne postoje

Jeftini krediti slab oslonac za preživljavanje

Aleksandar Milošević

U FOKUSU

Poskupljenje struje, viša cena goriva, kontinuirano posnarućenje dinara, a sve to uz zamrznuće plate i penzije i sve veću nezaposlenost, slika je stvarnosti iz ugla prosečnog stanovnika Srbije. Iako ekonomski stručnjaci bаратaju brojkama koje pokazuju bolji tak upukne ekonomije, činjenica je da građani neće osetiti poboljšanje u narednim mesecima, već ih čekaju poskupljenja i još gor standard.

U proteklih godinu dana gorivo je poskupelo za čak 24,7 dinara po litru, računi za struju će već od sledećeg meseca biti viši za 10 odsto, a o rati za razne kredite ne treba ni govoriti. Oni koji su se zadužili u

evrima, poslednjih meseci su mogli samo da gledaju kako im rata neprestano skace zbog slabog dinara, dok im plata ostaje ista ili je još manja.

Tek sada, kada na čelu Narodne banke Srbije dove do promene, posle ostavke guvernera Radovana Jelišića, pitanje je šta građani mogu očekivati. Ako novi vod centralne banke nastavi stopama svog prethodnika, dinar će verovatno nastaviti da

Neopravdana očekivanja da bi moglo doći do osetnog rasta penzija i plata, jer čak i ako se ispunе obećanja ministra ekonomije to bi se moglo dogoditi tek krajem ove godine

gubi vrednost, ali će inflacija ostati umerena, a ako promeni pravac, dinar će možda i biti jači, ali će poput stanjem monetarnih stega inflacija dobiti zamah.

Međutim, i poređ toga što rast cena u protekloj godini nije bio suviše veliki u odnosu na ono na što su naši građani ranije navikli, činjenica je da im je zbog zamrzavanja plata u jav-

nom sektoru i penzija opala kupovna moć.

Ministar ekonomije Mladen Dinkić najavljuje da će od jeseni povećati plate, a ako je verovati potpredsedniku Vlade Jovanu Krkobabiću, to znači i penzije, što je dobra vest za građane, iako se ne zna odakle državni novac da finansira tolike izdatke. Osim Dinkića, čini se da tu ideju precutno podržava i ostatak Vlade, osim ministarke finansija Diane Dragutinović, ali je i dalje neizvesno da li će se ona na kraju i obistiniti, jer se Međunarodni monetarni fond mora ubediti da je moguće finansirati toliko povećanje državnih izdataka. To, međutim, po svim ocenama neće biti lak zadatak, pošto veoma skroman privredni rast koji se očekuje ove godine, neće biti ni približno dovoljan da popuni budžetsku rupu koja je nastala povećanjem plata i penzija.

novnilka Srbije upumpa 10 milijardi dinara. Ekonomisti ni na ovo ne gledaju blagajaklono, ali sa stanovišta građana koji će dobiti ove pozajmice, to je relativno dobra vest.

Ono što je nesumnjivo loše jeste rast nezaposlenosti. Iako se u Vladi uzduž da će ovakve mere podstići potrošnju domaćih dobara, a to uzvrat dovesti do veće proizvodnje i konačnog zapošljavanja, stručnjaci smatraju da su šanse za tako nešto male. To znači da će i ove godine još više ljudi ostati bez radnog mesta, a novi posao će biti teže pronaći.

Na nedavnom skupu biznismena, Vlade i ekonomista, privrednici su imali brojne žalbe na postupke Vlade i NBS-a i tražili da im država da više novca i bolje uslove poslovanja, ali nikо od njih nije pomenuo plan da zaposli više ljudi. Naprotiv, predstavnici poslodavaca se oštrote protive, ne samo novim zapošljavanjima (za koja se deklarativno začala, ali ih ne sprovere) već i povećanjem minimalne cene rada.

Još od sredine 2009. radnici u Srbiji primaju „minimalac“ od 15.138 dinara, odnosno 87 dinara po satu. Iako je Srbija od tada do danas pro-

SUNOVAT ZA GODINU DANA

	2009.	2010.
Kurs evra	93,7	98,79
Minimalna plata	161 evro	153 evra
Cena benzina	88 dinara	112,7 dinara

šla kroz ogroman pad vrednosti dinara i niz povećanja regulisanih cena, ova cifra nije promenjena. Sindikati su nedavno tražili povećanje na 100 dinara po satu, što su poslodavci glatko odbili, a sada traže mnogo manjih 92 dinara, što je priredio opet puno.

Građani se ni u ovom pogledu ne mogu nadati dobrom. Poslodavci bi najradije da zadrže stari minimalac i tako najmanje plaćene radnike pod uticajem inflacije i kursa učine još siromašnijim, dok iz Vlade ne možu poručiti da će minimalni zarađani povećati u skladu sa mogućnostima. Kolike su mogućnosti odlučiće oni sami, ali ako je suditi po tome da je poslodavcima i 92 dinara mnogo, verovatno je da će končna cifra biti niža.

U međuvremenu, građani će morati da uzmu jeftine dinarske kredite, sa subvencijom države, pošto je Vlada odobrila program koji će omogućiti da se na ovaj način u džepove sta-

FORUM

Iako je formiranjem Socijalno-ekonomskog zaposlenih i poslodavaca, dosadašnji rad

Blokada i

● Socijalni dijalog još uvek terminološki problem kod tog jednostavnog pitanja nema saglasnosti

Mirjana N. Stevanović

ANALIZA

Iako je formiranjem Socijalno ekonomskog saveta Vlada Srbije pokušala da dokaže koliko joj je stalo da učestvuje u dijalogu između zaposlenih i poslodavaca, dosadašnji rad

kočan je u blokadi. Šta je učinilo da se socijalni dijalog ne može realizovati? Šta je učinilo da se socijalni dijalog ne može realizovati?

Analiza je da je socijalni dijalog ne može realizovati se učinilo da se socijalni dijalog ne može realizovati?

Analiza je da je socijalni dijalog ne može realizovati se učinilo da se socijalni dijalog ne može realizovati?

Politički dogovor umesto pregovora

- Dobar primer kako funkcioniše SES je 2008. godina, kada je to telo usvojilo novi Opšti kolektivni ugovor sa znatno proširenim pravima radnika. Ali, taj dokument bio je rezultat političkih dogovora partija u predizbornoj kampanji, a ne pregovora između radnika i poslodavaca, i nikada nije uprimen. Štetu od takvih dogovora još uvek osećamo. Radnici su razočarani zbog neispunjene obavećanja, a poslodavci rezignirani zbog odustupa ekonomskim lošim.

Na nedavnom skupu biznismena, Vlade i ekonomista, privrednici su imali brojne žalbe na postupke Vlade i NBS-a i tražili da im država da više novca i bolje uslove poslovanja, ali nikо od njih nije pomenuo plan da zaposli više ljudi. Naprotiv, predstavnici poslodavaca se oštrote protive, ne samo novim zapošljavanjima (za koja se deklarativno začala, ali ih ne sprovere) već i povećanjem minimalne cene rada.

Još od sredine 2009. radnici u Srbiji primaju „minimalac“ od 15.138 dinara, odnosno 87 dinara po satu. Iako je Srbija od tada do danas pro-

Kada će biti formiran novi sastav SES-a nije Reprezentativnost

Gojko Vlaović

Kada će biti formiran novi sastav SES-a nije Reprezentativnost

Forum da to ne znači da ta sindikalna organizacija ne želi da dokaže svoju reprezentativnost, već da svačak želi da to uradi, ali na zakonit i valjan način.

- Prema informacijama koje imam, sa postupkom ustanovljavanja reprezentativnosti pred Ministarstvom se zastalo upravo zato što se sprovodi bez prethodno utvrđene procedure. Evidentno je da se tako ne može raditi. Stoga Nezavisnost insistira na tome da se ustanovi precizna procedura kao i kriterijumi po kojima će biti utvrđeno da zaslužuje da se nađe u SES-u. Pored toga koliki je broj članova nekog sindikata, potrebno je utvrditi i koliko zaista zaposlenih u Srbiji ima, ko je od njih sindikalno udružen, da li su sindikalne organizacije koje konkuruju za reprezentativnost priznate od međunarodnih institucija u svetu. Kada sve to precizno bude utvrđeno, onda će moći na valjan način da se odredi ko treba da sedi u SES-u, išteča naš sagovornik. On dodaje da je u ovom trenutku podjednako važno ostvariti minimum konkretnih odnosa na sindikalnoj sceni, a sindikati moraju da rade na jačanju svojih pregovaračkih pozicija.

Građani se ni u ovom pogledu ne mogu nadati dobrom. Poslodavci bi najradije da zadrže stari minimalac i tako najmanje plaćene radnike pod uticajem inflacije i kursa učine još siromašnijim, dok iz Vlade ne možu poručiti da će minimalni zarađani povećati u skladu sa mogućnostima. Kolike su mogućnosti odlučiće oni sami, ali ako je suditi po tome da je poslodavcima i 92 dinara mnogo, verovatno je da će končna cifra biti niža.

U međuvremenu, građani će morati da uzmu jeftine dinarske kredite, sa subvencijom države, pošto je Vlada odobrila program koji će omogućiti da se na ovaj način u džepove sta-

FORUM

forum@danasa.rs

saveta Vlada Srbije pokušala da dokaže koliko joj je stalo do toga da učestvuje u dijalogu između tog tela, a posebno problemi oko utvrđivanja reprezentativnosti članstva, nisu opravdali početnu tezu

pretnje umesto dijalog

jer ga sindikati i poslodavci različito tumače ● Sada se samo raspravlja o minimalnoj ceni rada, a i

● Kako su se odluke donosile konsenzusom, uvek je bilo mogućnosti da se već utvrđena stvar vrati na početak

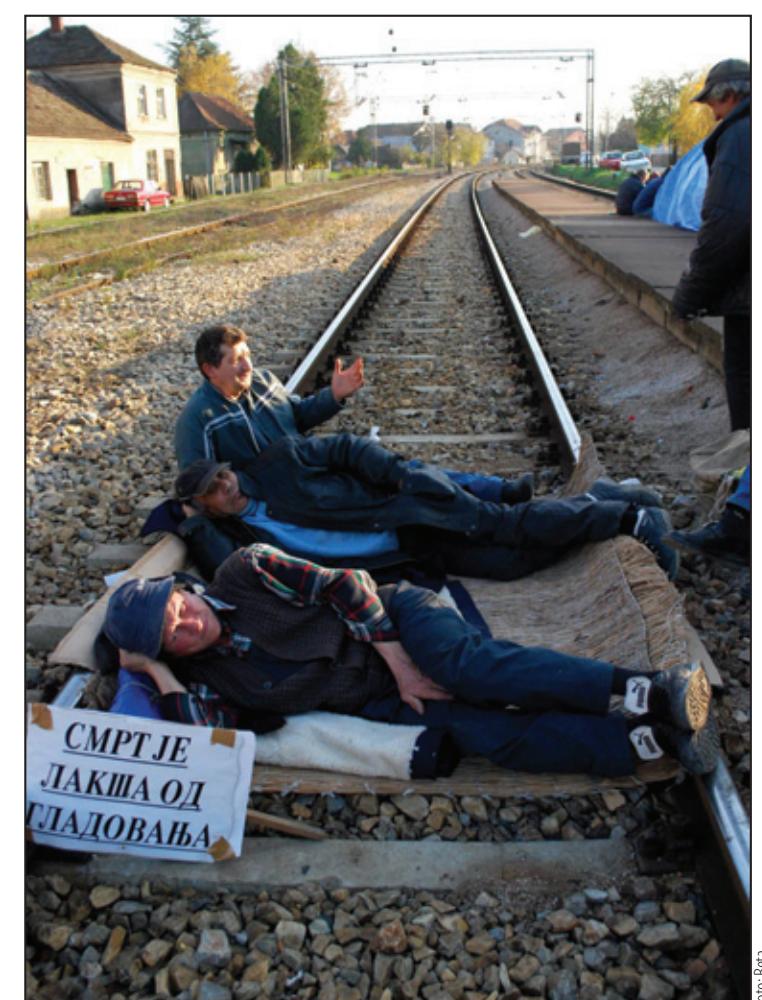

Foto: Bata

On naglašava da je taj deo pravilnika sada izmenjen, pa se odluke donose većinom glasova, ali je u meduvenome obavezu utvrđivanja reprezentativnosti na šta ne preuzeo Ministarstvo, što nije dobro jer se sada to svodi na političku odluku.

I u Asocijaciji malih i srednjih preduzeća, koja takođe „konkurira“ za rad učesnika, nego „dilim između članova SES-a“ prošle godine doveo je da je radikalnih zahteva za prveru represivitativnosti naša.

- Predstavnik Ministarstva ekonomije svo vreme pokušava da proteži rad učesnika, ali je u meduvenome obavezu utvrđivanja reprezentativnosti naša.

- Predstavnik Ministarstva ekonomije svo vreme pokušava da proteži rad učesnika, ali je u meduvenome obavezu utvrđivanja reprezentativnosti naša.

- Predstavnik Ministarstva ekonomije svo vreme pokušava da proteži rad učesnika, ali je u meduvenome obavezu utvrđivanja reprezentativnosti naša.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

- Nezavisnost oko statusa članstva u SES-u, otvorena početkom 2009.

Racionalizacija u prosveti gotovo da nije ni počela, a sindikati već sada najavljuju vruću jesen

Otpremnine samo za 184 radnika

• Sa prosečnom platom od 360 evra, prosvetni radnici u Srbiji nalaze se na poslednjem mestu od svih bivših jugoslovenskih republika • Broj zaposlenih bi mogao do 2015. da se smanji za 7.500, od čega 1.300 godišnje zbog odlaska u penziju, a od 200 do 300 zaposlenih zbog smanjenja broja odeljenja

Vesna Andrić

TRAGOM

Vlada Srbije trebalo bi da na sednici 1. aprila doneše zaključak u vezi sa isplatom otpremnina za 184 prosvetne radnike koji su dobili odobrenje i prošli sve provere da mogu da napuste sistem obrazovanja, naijavio je nedavno ministar prosветe Žarko Obradović. Na pitanje da li će Ministarstvo finansija podržati zajednički predlog Ministarstva prosvetе i sindikata prosvetara da se izjašnjavaće za dobrovoljni odlazak nastavi do kraja školske godine uz mogućnost prerašpodele časova, Obradović ističe da se „taj korak neće moći napraviti, ako se ne obezbede značajnija sredstva“.

Ministar naglašava da od količine raspoloživog novca zavisi i da li će za-

(Ne)novani zahtevi za povisje: Protest prosvetnih radnika u Beogradu

posleni u obrazovanju tokom ove godine moći da računaju na povisiju plaće, sa prosečnom platom od 360 evra, prot-

štov, što je nedavno zatražio Sindikat obrazovanja Srbije. Republički odbor sindikata koji je, podsetimo, doneo odluku da će stupiti u štrajk ukoliko do 31. avgusta ne bude postignut dogovor o povećanju cene rada od septembarske plate za najmanje 10 odsto.

Branislav Pavlović, predsednik Sindikata obrazovanja Srbije, ističe da se zaposleni u prosveti nalaze u vezi težoj materijalnoj situaciji, jer su plate u javnom sektoru zamrzneve već dve godine.

Unija sindikata prosvetnih radnika Srbije neće podržati eventualni štrajk. Sindikat obrazovanja Srbije, jer smatra da se takvim zahtevom skreće pažnja sa suštinskim problemima u obrazovanju. Mnogo je bitnije uspostaviti sistem, nego štrajkovati zbog 10 odsto povisje. To je marketinski trik,

- Ako se u narednih pet godina ne ostvari prosečan rast BDP od najmanje četiri odsto godišnje, uz povećanje izdvajanja za obrazovanje za 10 odsto godišnje, obrazovni sistem će se naći u bezizlaznoj situaciji, ističe Erdelji.

On dodaje da će Unija insistirati da se zarade zaposlenih u prosveti povećaju već tokom ove godine, jer nadležni u Ministarstvu prosvete nisu racionalizovali obrazovni sistem, već su dozvolili nova zapošljavanja.

- Mi smo predložili dinamiku rasta zarada u prosveti u narednih pet godina, koja ne sme biti niža od 10 do 15 odsto godišnje, pod uslovima da inflacija i kursne razlike ne budu veće od 10 odsto, jer bi se samo tako obezbedio minimalan rast realnih zarada. Ovime merama bi do 2015. zarade zaposlenih u prospektu mogle dostići nivo od 600 evra, kaže Erdelji.

U Programu za stabilan obrazovni sistem, koji je USPRS uputila Ministarstvu prosvete Odboru za prosvetu Skupštine Srbije, ukazano je na ključne probleme u domaćem obrazovnom sistemu i ponudena su odgovarača rešenja. Unija je dala rok od šest meseci Ministarstvu prosvete da te probleme počne da rešava kako bi na redna školska godina počela na vreme.

Unija se zalaže i da se u narednih pet godina procenat izdvajanja za obrazovanje iz bruto društvenog proizvoda poveća sa sadašnjih 3,2 na 4,3 odsto, dok je kurs evra veći za

Da li je nakon preregistracije političkih partija Srbija ostala bez krajnje levice i da li su se te stranke odrekle borbe za radnička prava

Udruženjem građana protiv „obznane“

GOJKO VLAOVIĆ

NA MARGINI

Nakon preregistracije političkih partija u Srbiji koja je okončana 23. januara ove godine, jedna od devet organizacija sa komunističkom odrednicom u imenu nije ispunila kriterijume za legalizaciju. Da se registrise nije uspešno i u međuvremenu osnovana Komunistička partija Joške Broza, Titovog unuka, tako da sada u registru političkih partija nema nijedne stranke krajnje leve. Međutim, taj podatak ne znači da legalnih komunističkih grupacija u Srbiji neće biti jer su neke već prilagodile novim uslovima delovanja.

Jedna od njih je Nova komunistička partija Jugoslavije, čija je omladinska organizacija Savez komunističke omladine Jugoslavije ovih dana Beograd izlepila plakatima podrške radničkim štrajkovima i protestima koji se održavaju širom zemlje. Generalni sekretar NKP Branko Kitanović ističe da se partija kojoj je na čelu nije odredila učešća u procesu preregistracije.

NKP prikuplja potpise za registraciju. Uslov u tezi od onih koji su važili 23. januara, ali mićemo sigurno prikupiti 10.000 potpisa i registrirati se. Do tada ćemo nastaviti aktivnost preko udruženja građana Novi komunistički pokret Jugoslavije koje je regi-

Početkom proleće već gradovi oblepljeni plakatima SKOJ-a: Grafit u Beogradu

Crveni sindikat

Svi sindikati u Srbiji su pod presudnim uticajem Vlade. Mi podržavamo inicijativu da se formira istinski nezavisni sindikat pod nazivom crveni sindikat koji će se boriti za sveobuhvatne interese radnika, seljaka i inteligencije. Klasni sindikat treba da stvarno štiti radne ljudje, odnosno da se suprostavlja buržaukoj eksploataciji. Mislimo da nema socijalne pravice bez socijalne - ističe Branko Kitanović, generalni sekretar Novi komunističke partije Jugoslavije.

je da bi izgubili poseo ulikoliko javno obnaraduju da su komunisti, uz davanje svih podataka iz lične karte - objasnjava Kitanović.

Kao argument da je NKP respektabilna politička snaga naijavljuje da je partija koju predvodi član međunarodnog komunističkog pokreta te da se prvi sekretar SKOJ-a Aleksandar Banjanac upravo vratio iz

stavnica radničke klase to je one mogućeno. Imam saznanja da i iz Evrope stižu primedbe na Zakon o preregistraciji partija. Pre Ustavnim sudom se vodi spor protiv tog zakona. Ipač, nisam optimista da će Ustavni sud osporiti Zakon. Mi smo još krajem prošle godine shvatili da nećemo uspeti da skupimo dovoljan broj potpisa za registraciju i registrovali smo udrženje gradana Komunističke Republike Srbije. To, naravno, ne znači da se odričemo političke borbe i nastavljamo prikupljanje potpisa za registraciju političke partije - ističe Marković.

Naši argumenti su da SKJ u Srbiji neće učestvovati u protestima čija suština nije borba za socijalizam, ali da će obeležavati tradicionalne datume vezane za borbu radničke klase kao što je 1. maj.

Atini prispele računi za rasipništvo iz prošlosti, a sindikati i radnici nemaju razumevanja za kontramere

Grčku parališu dugovi i štrajkovi

Ivana Šundić-Mihovilović

PREGLED

Rezultat višemesecne žučne debatne povodom toga kako pomoći Grčkoj, koja je na ivici bankrota, jeste sledeći: Šesnaest članica evrozone i MMF-a staviće na raspolaganje potencijalnu sumu od 22 milijarde evra samo u slučaju da u Grčkoj dođe do kolapsa tržišta. U načrtu plana kaže se da „Grčka nije zahtevala nikakvu finansijsku podršku“, tako da „nikakva odluka koja bi aktivirala mehanizam pomoći toj zemlji nije još doneta“.

On dodaje da započeta racionalizacija broja odeljenja i zaposlenih mora da sadrži i adekvatnu socijalni program, preraspodelu fonda časova, penzionisanje onih koji imaju uslov za penziju, kao i preraspodelu jednog broja zaposlenih na rad u odeljenjima za obrazovanje odraslih. Erdelji tvrdi da bi se ovim merama broj zaposlenih do 2015. smanjio za 7.500, od čega 1.300 godišnje zbog redovnog odlaska u penziju, a 200 do 300 zaposlenih u prospektu mogle dostići nivo od 600 evra, kaže Erdelji.

U Programu za stabilan obrazovni sistem, koji je USPRS uputila Ministarstvu prosvete Žarko Obradović kaže da su neki od tih zahteva „deo sindikalne borbe i namere da oni opravduju svoje postojanje i delovanje“. Ministar kaže da je zahtev za povećanje zarada „legitim“, ali da on „neće moći da bude ostvaren ako ne bude sredstava“.

„Prodajete ostra, bankrotirani Grčci“, „Atina treba sama da se izvlači iz krize“, samu su neke od kritičkih poruka iz bogatijih zemalja na račun

ekonomskih pozicija južne članice EU, čiji su dugovi procenjeni na oko 404 milijardi dolara, ili 113 odsto bruto nacionalnog proizvoda. Ovalak stav pravdaju mišljenjem da je Grčka pretjerano trošila i u to nije privijala dramatično povećanje deficit-a. Kritičari takođe tvrde da EU nije dovoljno pažljivo analizirala finansijske podatke

koji su stizali iz Atine. Sajmon Tilford,

Da se vrate na drahmu

Berlin - Četvorica nemackih profesora ekonomije tvrde da bi za Grčku najbolje bilo da napusti evrozonu i vrati u optičku drahmu. Reč je o ekonomistima koji su pre 12 godina tužili nemaku državu Ustavnom sudu zato što je privatila evro i pridružila se evroni. Uradi su to za to što su verovali, piše Fajnenš tajns, da pojedine zemlje nisu ispunile uslove za ulazak u evrozonu i da su u ujmanju ruku manipulise podacima. Godine 1998. njihova tužba sudu bila je odbijena, dok bi danas, veruju nemacki profesori, bilo drugačije. Oni savetuju grčkoj vladi da odbaci evro i ponovo uvede drahmu, jer bi tako pospešili izvoz i povećali prihode od turizma

čućući otpuštanje još desetak odsto zaposlenih u javnim službama i smanjenje plaće za 15 odsto, te da o povlašćenju zaposlenih za 15 odsto, da se u ujmanju ruku manipulise podacima. Šta se demonstracije desetina hiljada nezadovoljnih radnika.

„Neka bogataši plate ceh, a ne zaposleni“, bila je glavna parola na masovnom štrajku koji je potpuno paraliso zemlju. Oni okrivljuju EU za stanje u kojem su se našli, pa su svetski mediji preneli i snimke na kojima se pale zastave.

Iza fasade principijelnog protivljenja pomoći preuzetu Grčkoj pomalo se pitanje koje sve više zabrinjava moćnike u Berlinu. Vlada kancelarke Angele Merkel dosad je zaobilazila molbe za pomoći, i porez straha da bi to moglo ugroziti evro. Stav Merkellove potvrđen je u istraživanju koja su pokazala da se ogromna većina javnosti protivi pružanju pomoći. Nemacki stručnjaci već su izračunali da bi eventualna pomoći Nemačke, u prevaziđalaču problema u Grčkoj, svakog Nemca ove godine mogla da kosti oko 40 evra. Osim toga, preuzetost još nekoliko zemalja koje pripadaju evrozonu, po

tom principu, predstavljalo bi dodatni problem, ako bi se i za njih primenio princip pomoći kao za Grčku.

Sindikati u Italiji i Španiji počeli ofanzivu protiv drastičnih mera svojih vlasta

Najveća briga za prekobrojne radnike

Vladimir Matković

nja slobodi i demokratiji. U Italiji je, naime, razvijen socijalni dijalog, zaključeni kolektivni ugovori se poštuju do najstrijih detalja: socijalna politika, uslovi rada, radno vreme, prekovremeni rad. Kolektivni ugovori se primenjuju na sve zaposlene, a zarade se regulišu preko platnih razreda. U sindikate je učlanjeno

Italijani, poput Španaca i Francuza, smatraju da je ukidanje ili smanjenje već steknjenih prava pretnja slobodi i demokratiji

Megalomanski projekti i nezakoniti sporazumi ispraznili kasu Bugarske

Protesti službenika i policije protiv stezanja kaiša

Miloš Mitrović

lo je nekoliko hiljada policijaca zbg predloga Vlade da sami uplačuju obavezno osiguranje.

Policajci su nezadovoljni i zato što nemaju pravo na kolektivni ugovor o radu i štrajk. Protest u Sofiji pridružio se i ministar policije koji je rekao da ima izgleda da država nastavi da plaća osiguranje i obecao povećanje nadlokada za topo obroki sa 15 na 30 evra mesečno. Aplauzom su dočekani rumunski policijaci koji su došli da podrže svoje bugarske kolege. Podržali su ih i zaposleni u Ministarstvu odbrane. Bugska ima rekordan broj policijaca po glavi stanovnika u EU. Inače, zahvaljujući sporazumima o izvozu struje koji će se ostićen budžet.

Premijer Bojko Borisov je rekao da je državna kasa opustošena i usled nezakonitih sporazuma vrednih 1,1 milijardu evra. Vanznički su, prema njegovim rečima, zaključivali poslove za koje u budžetu nije bilo para. Bugska vlada je zbg svega najavila uvođenje poreza na luksuz. Porez bi trebalo da pogodi vlasnike jahti, aviona i limuzina i sve građane koji na računima imaju više od 50.000 evra.

Vlada je, u sklopu antikriznih mera, najavila povećanje minimalca i uvećanje nadlokada za nezaposlene koji bi mesečno mogli da dobijaju i do 60 odsto prešće plate. Uz zamrzavanje cena struje, vode i gasa, Bugari su izbegavanje grčkog scenarija izgleda spremni da primene „srpski odgovor“, budući da je ovde najavljen i privatizacija državnih kompanija. U Sofiji i Varni 20. marta protestova-

Borba i za ilegalne radnike

U privatnom sektoru, Španjolski CGT je najjači u bankama, metalurgijskom sektoru, komunikacijama i komunalnim službama. U javnom sektoru, najaktivniji su u RENFE (zelenicama), pošti, u gradovima i regionalnoj televiziji, iako je još uvek skroman broj pravih članova (oko 60.000), u odnosu na CC.OO (komunisti) i UGT (socijalisti) od kojih svaki ima između 700.000 i 800.000 članova, CGT je postoji više samo simbolično. Prethodnih godina, CGT je bio na čelu borbe za „ilegalne“ (neprihvajene) radnike, koju su ostali španjolski sindikati otpisali jer su „ugrožavali“ prava ostalih radnika u Španiji.

Protesti su krajem februara zahvalili i Španiju. Nezadovoljstvo protiv socijalističke vlade premijera Josepha Luisa Rodríguesa Sapatera radi. Generalna konfederacija rada (CGT) jeste treća po veličini radnička organizacija u Španiji, odmah iz dva velika centralna sindikata, Radničkih komisija (CC.OO) i Generalne unije radnika (UGT).

Novopazarski Tekstilni kombinat Raška pred restrukturiranjem, radnici ponovo u štrajku

Namirivanje dugova bez računa

Salađana Novosel

STUDIJA SLUČAJA

Novi Pazar - Nekada se ovde govorilo da kada zaposleni u Tekstilnom kombinatu Raška prime platu, onda to oseti ceo grad. Ova ocena je važila do prve polovine devedesetih godina. Onda je krenuo poslovni sunvorak. U tom nekadašnjem tekstilnom gigantu u ovom gradu i pogonima u Tutinu i Sjenici radiće je blizu 4.000 ljudi. Sada ih je ostalo samo 65, a dvadesetak njih je, pre nedelju dana, započelo štrajk. Njima su se priključili i radnici pogona u Tutinu i Sjenici. Svakodnevno njih 150 boravi u upravnoj zgradi i ne dozvoljavaju rukovodstvu da uđe. Zahtevaju smenu celokupnog rukovodstva, isplatu zaostalih zarada i zaustavljanje vraćanja zemljišta bivšim vlasnicima, pre dnošenja odgo-

varajućeg zakona. Ovim je priča o problemima u ovom preduzeću ponovo враćena na početak.

- Nama se duguje od 18 do 26 plata. Nismo dobili zarade za deo 2006, 2007, 2008, i za celu prošlu godinu. Uslovljeni smo i da do 2. aprila uzmemosocijalni program, ali bez garantija da će nam biti isplaćena zaostala zarada, objasnjava Fatima Totić, predsednica aktivista sindikata Nezavisnost u TK Raška.

Dugovanja radnicima ne spori ni Mersudin Čuljević, generalni direktor novopazarskog Tekstilnog kombinata. Upravljajući fabrikom u evrima. U Ministarstvu ekonomije i regionalnog razvoja još se utvrđuju tačna dugovanja zaposlenima i sigurno je da će taj podatak biti poznat do zakazivanja aukcijske prodaje koja bi trebalo da se održi najkasnije u prvoj polovini aprila, kako je najavila Mišela Nikolić, pomoćnica ministra ekonomije i regionalnog razvoja.

Objekt TK Raška nalaze se na površini od 16 hektara i u septembru prošle godine predstavnici gradske uprave,

Ministarstva ekonomije i Agencije za privatizaciju, dogovorili su da se pre-

parcelišu zemljište za svaki objekat pojedinačno i da se svaki od njih zasebno ponudi na prodaju.

- Preparacijacija tog prostora je pri-

vedena kraju i izraden je Predlog programa restrukturiranja. Privatizacija te fabrike ovog puta trebalo bi da bude uspešna, jer smo u sklopu kreditne potrošačke privredi, preko Fonda za razvoj, obezbedićemo povoljne kredite i če-

kujemo da će investitori pronaći svoj interes i za ulaganje u TK Raška, rekla je Nikolic.

U jednom od objekata smešten je Internacionallni univerzitet, koji je predsednik glavnog muftija IZ u Srbiji Muamer Zukorlić, koji je pre nekoliko godina re-

kao da zgrada pripada njima, jer je ru-

kovodstvo

TK Raška pozajmljeno

180.000 evra i da je tada zgrada stavljena pod hipoteku. Dug nije vraćen i po tom osnovu zgrada pripada Internacionallnom univerzitetu.

- Parcija na kojoj se nalazi Internacionallni univerzitet biće na javnoj licitaciji, kao i svi ostalih 39, koje je napravio Zavod za urbanizam u saradnji sa Agencijom za privatizaciju, kategorisan je generalni direktor novopazarskog Tekstilnog kombinata.

Ponovo prete radikalizacijom štrajka: Radnici TK Raška u svom preduzeću

Bulatović ponovo među učesnicima štrajka

Sadašnji učesnici štrajka prete da će svoje proteste radikalizovati ukoliko se ne ispunе zahteve. Pažnja javnosti na probleme u ovom tekstilnom preduzeću skrenuta je prošle godine u aprilu, kada je Zoran Bulatović, predsednik Udruženja tekstilnih radnika, sebi amputirao deo malog prsta na levoj ruci. Posle toga je krenulo ubrzanje traženje rešenja. Umesto 36 prosečnih zarada na nivou države, više od 1.500 tekstilaca dobilo je po 30.000 dinara i tada im je rečeno da je „to socijalna pomoć, koja ne ulazi u ukupni dug“. Bulatović je ponovo među učesnicima štrajka.

Koliko dunavska prekogranična saradnja može doprineti socijalno-ekonomskom razvoju u Srbiji

Nova radna mesta i razvoj kao dugoročan cilj

Ivana Tošović

HORIZONTI

Beograd - Proces dunavske saradnje biće značajan korak na putu Srbije ka članstvu u EU, a realizacija budućih dunavskih projekata neizbežno će uticati na angažovanje domaće privrede i otvoriti prostor za inostrane investicije, ocenjuju sagovornici Forum-a povodom sve učestalijih promocija i projekata posvećenih ovoj vrsti prekogranične saradnje.

Božidar Đelić, potpredsednik Vlade Srbije zadužen za evropske integracije, kaže za Forum da će Dunavska strategija doprineti jačanju ekonomije, integraciji sektorskih politika Srbije u razvojne planove EU, kao i pospešivanju bilateralne i multilateralne saradnje sa zemljama dunavskog sliva, a dr Mihail Erke, direktor kancelarije Fondacije Fridrich Ebert u Srbiji, ističe da bi bilo dobro kada bi Srbija ozbiljnije shvatila potencijale Dunava, njegove turističke i ekonomske mogućnosti i da je međunarodni aspekt ove reke jedan od koraka u integraciji Srbije u EU.

Ministar Đelić ističe da je Srbija predložila predstavnicima Evropske komisije da se u Beogradu u septembru održi Dunavska finansijska konferencija pod pokroviteljstvom evropskog komesara za regionalnu politiku Johanesa Hana. Za buduću Dunavsku strategiju nisu predviđeni dodatni fondovi iz budžeta EU, pa će ova konferencija okupiti zvaničnike podunav-

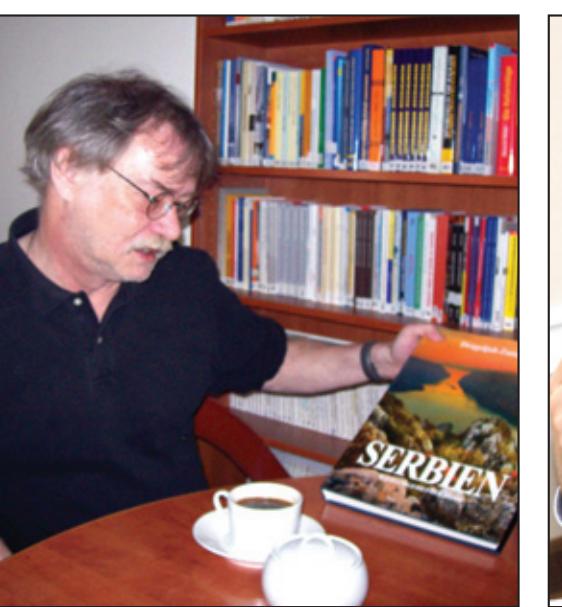
skih zemalja i Evropske komisije, sa ciljem da se utvrde ključni projekti i izvori finansiranja.

- Dunavska strategija jača institucionalnu saradnju u regionu Podunavlja na lokalnom, nacionalnom i regionalnom nivou, uz punu afirmaciju evro-regiona, kao modela saradnje u Evropi. Ona će omogućiti dalje razvi-

međuregionalnu saradnju u pripremi i sprovodenju razvojnih projekata, na izvori finansiranja.

On dodaje da će razmena iskustava i u pospostavljanje saradnje sa državama EU, kao i realizacija dunavskih projekata uticati na angažovanje domaćice „pameti“ i privrede, što će povećati ekonomske aktivnosti i stvoriti strukturiranje realnih projekata biti od velike pomoći, navodi Đelić.

Dr Mihail Erke objašnjava da je privredni značaj procesa višestrana, jer je reč o saobraćajnim vezama dunavskih zemalja, kao i o vodi, jednom od najznačajnijih resursa. On dodaje da je Dunavska saradnja usmerena i na životne sredine i biodiverzitetu.

Nači kompromis između privrednog korisnjenja Dunava i zaštite ekosistema: Dr Mihail Erke

Na jesen finansijska konferencija: Božidar Đelić

janje projekata prekogranične saradnje uz uspostavljanje zajedničke uprave nad prirodnim sistemima na Dunavu koji pripadaju teritorijama više država. Uz to će stimulisati investicione aktivnosti u oblasti ekonomske infrastrukture, kao i međuopštinsku i

nova radna mesta. Đelić ističe i da će strategija omogućiti zemljama, koje nisu članice EU, intenzivnije uključivanje u proces evropskih integracija.

- U pripremi je formiranje baze podataka dunavskih projekata, kako bi se napravio plan maksimalnog korišćenja raspoloživih sredstava. Reč je o objedinjavanju sredstava iz programa prekogranične saradnje, unutrašnjih rezervi i budžeta lokalnih samouprava. Za velike projekte nije realno očekivati da će opštine moći da dobiju novac iz jednog fonda, tako da će objedinjavanje i

- Neophodno je da se pronade kompromisi između privrednog ikorisćavanja Dunava i zaštite ekosistema, navodi Erke i naglašava da će se projektima otvoriti prostor za inostrane investicije, kao i povećanje trgovine medju dunavskim zemljama, a dugoročno se može očekivati i otvaranje novih radnih mesta. Erke napominje da je za Dunavsku zemlju koje imaju perspektivu clanstva u EU, kao što su Srbija i Hrvatska, ovaj proces takođe deo integracije, a utiče i na dugoročno poboljšanje njihovih evropskih perspektive.